

NAUFRAGIA

PUBLICANORVM Esse,

Nec *Ius* permittit, nec *Ratio*.

Thesis nupèr in *Academia Cantabrigiensi*,

Ad æquitatem *Juris Civilis Romanorum*

Adstruta, adversùs *Raptores* hodiernos.

Aucta denuo, & asserta ad aures *Licentiatorum*,

In Jure *Anglia Communi*, sive *Municipali*.

Accessit brevissimà *Exegetis Juris*

REPRÆSALIARVM.

Auctore

J. C. J. C^{ro}.

Impressum *LONDINI*,

Typis *Wilhelmi Godbid*, Impensis *Edvardi Dod*, &

venum prostant ad Insigne *Ballista*, in vico vocato

Angl. Ivy=Lane. M. D C. LVII.

ALGAE SULFURICAE

LEPTOCYANOMONAS ETC.

NO. 2444 - 1954 - L. M. L.

COLLECTED IN CULTIVATION
BY THE SAME PERSON AS
THOSE COLLECTED BY L. M. L.

COLLECTED IN CULTIVATION
BY THE SAME PERSON AS
THOSE COLLECTED BY L. M. L.

COLLECTED IN CULTIVATION
BY THE SAME PERSON AS
THOSE COLLECTED BY L. M. L.

2013:01

1929.1

*Naufragia Publicanorum esse, nec Jus
permittit, nec Ratio.*

Nter Mosambiquam & Insulam S^tti. Laurentii cùm Lusitani, ad Syrites Judaicas Naufragium passi essent, Ann. 1585° & inter illos multi scopulos vicinos adnatarent, *Cancros* adeò grandes immanique corpore fuisse narrat Bertius, ut cum hominibus natantibus decertarent, eosque medios chelis suis apprehensos, in abyssum traherent, ac devorarent. Hominibus hujusmodi *Cancris* non dissimilibus, nobiscum res est: quibus,

— *Antrō panduntur guttura vastō;
Protinus hēc, ipsas, absorbent fance, carinas
Involvūntque simul mox monstra vorantia nautas.*

Qui ut è miserrimā Naufragorum fortunā lucentur, falsis luminibus, noctū navigantes fallunt, periclitantes occidunt, bona rapiunt, devorantes quicquid *Mare* (liceat dicere) magis humanum, reddidisset. Nec tamen hāc statut: Additum facinori, ut nuda Cadavera miserri-

morum hominum, quos hi prædones divitiis, vestibusque
 spoliassent, detestabili exemplo, sinerent insepulta ja-
 cere feris canibusque lanianda. *Axiomata sua* (3 sed
 'Enū 10.,) & nō è *Exposito* nālē; Inter nos tamen hæc
 omnia, & quotidiè; vidimus certè discepta corpora, vi-
 dimus bona Publicata, & quod miremur in Gente non
 barbarā, factum hoc palam à Domino feudi, ubi Nau-
 fragium accidisset, *Christiano*, inter *Christianos* (ut vo-
 lunt) Jure Dominii. Quid? quòd *Patronos*, nec inferio-
 ris ordinis, nacta est fœda injuria, & prætensum, præter
 priscos (si *Diis placet*) nescio quos, *Ritus*, & multo-
 rum annorum *præscriptionem*, *Jus Municipale Anglicanum*, prædatoribus prò asylō; quasi consensissent etiā
 Jura peccatis, & cooperat esse licitum, quod publicum
 est. Enimvero, inter prodigia bene ordinatæ, ab
 antiquo, Reipublicæ, annumerari possit, obliquas ejus-
 modi prætensiones, è Fordidâ avaritiâ, aut feritate pes-
 simorum hominum, ortas, paucorum annorum spatio,
 quasi in legitimas consuetudines, evasisse: jām indē,
 velut è *Sacris Iustitia receffisis*, haustas, in *Scholis*,
 in *Foro*, pro *Tribunali*, ab *Advocatis*, à *Judicibus*
 omnibus, agnitas, & assertas: Ut nec *Dominus feudi*,
 apud Nos hodiè sit, qui ferum *Privilegium*, cum ipsā
 hæreditate, inter Jura incorporalia, velut iisdem legi-
 bus, à majoribus devolutum nō arriperet, vindica-
 rétque: Quantum autem contrà fas, & æquum, infrā
 dicemus: ubi deductis ad originem *Sancitis*, *Ritibusque*,
 quæ ad *Fus illud asserendum à Jurisperitis Nostratisbus*,
 afferuntur: comparatis, quæ, tam è *Fure Gentium*, quam
Cæsareo, & *Canonicō*, directè opposita sunt; perpensis
 hinc inde rationibus, ostendemus, ejusmodi Placita nō.
 nisi *Dominorum libidine*, & innata habendi cupiditate
 indigno inter homines exemplō, irrepississe. Novo. hoc
 conatu,

donatu, excusare meritò Nos ipsa *Modestia* possit, si
 cùm (*Constitutiones Morēsque* non omnium, at certè
 meliorum Gentium perscrutantibus) nihil occurrat,
 quod Jus *Naufragii publicandi* tueatur: ipsa *Penetralia*
Juris Municipalis Nostri, inviti irruamus: inquisituri
 tandem, quô Jure, quâve injuriâ, factum est, ut quod
 totus *Orbis*, velùt indignum *Societate humanâ*, explosum
 voluit, hîc inter nos, ab antiquo (*ut volunt*) & velùt
 irreprehensum, obtineret. Totâ autem hâc disquisi-
 tione, ut de *Terminis* litigemus, opus nòn erit. Per
Fus, per *Rationem* quid volumus, nemo est qui ignorat.
 Et *Publicanos* eos esse, qui ad exigendum publicos reddi-
 tus, positi sunt, ait *Ulpianus ad Edictum Pratoris*,
de Publican. & Vectigal. quibus (viz.) curæ erant, quæ
Fisco cederent: Ab his *Portoria*, *Vectigalia*, & id
 genus alia, collecta, & ad *Fiscum* reducta, sive
 illa, datô stipendio, à *Principe* conducerent, sive aliâ
 quâvis ratione, vel autoritate perciperent. Evidem
Naufragii acceptio apud *Nos*, & peritos *Juris Munici-*
palis nostri, non aq; eadem est: Hoc illi, ex postfacto;
 in tria genera divisere: *Innatans*, sive *fluitans*, quod
 verbo veteri *Flosion*; *Ejectitium*, sive quod à Mari
Fluctibûsque in terram ejicitur (distinguendum per hoc
 à jaētn *Justinianeō*) quod *Fetson*; & *Submersum*, sive
 quod in fundo Maris inventum est, quod *Lagon*, (à
Saxonico sive *Germanico Liggen*, vel *Leggen*, non à
Ligando, (*ut voluit*, non magis, ut videtur, peritus, in
Linguâ Saxonichâ, quâm *Latinâ* Philologus, vir Am-
 plissimus *Cookius* noster) vocant. E quibus omnibus,
 quicquid acquiritur, *Wreckum*; sive dum magis *Latinè*
 (*si Diis placet*) loqui volunt, *Veriscum*; appellant;
 quod definiunt *Naufragium* esse, ubi Nautis pereuntibus
 (*ut eorum verbis & Barbarismis* utar (& sœpe sanè in-

hoc compendio, uti necesse erit (quod semel h̄c à
 lectore deprecari (uti speramus) satis fit) Nec *Vir*,
 nec *Mulier*, nec *Cattus*, nec *Canis*, nec *Gallus vivens*, in
 navi maneant, vel ad littus evadunt. Et hoc omnes uno
 ore ad *Fiscum* redigunt, aut ad eos (quod idem est)
 quibus Princeps jus ejusmodi indulserit; quos omnes, in
 hoc ipso *Publicanorum* antiquorum officiō functos, Sty-
 lum *Juris Civilis Rom.* sequuti, nos sub eorum nomine
 comprehendimus: Nec multum referre arbitramur,
 prætensione *locationis*, *litoris*, an *fendi*, res *Naufragas* ad
 se traherent, dummodo de raptū convenit, & ab autho-
 ritate *Fisci* omnes adrogarent. A Jure *Cæsareō*, & *Ca-
 nonicō*, hæc omnia aliena: ubi Doctores Legēsque cùm
 de causis *Naufragii*, & jactu præviō (uti infrā dice-
 mus) cautè admodum statuerent, modum certè deplo-
 randi eventus, stupore tantūm, & miseratione intuen-
 tur. Fieri autem illud, vel casu fortuitō, & vi majori,
 vel culpā & ignorantia *Naucleri* ductorisve aiunt. E
 priori (quod dñnum fatale dicitur) cùm providen-
 tiā, & industriam Humanam superet, neminem teneri
 Lex ait. *Lege 3^a*. & ità *Tit. Nautæ. Caup. Stabul.* Culpā
Naucleri factum, ab ipso præstatur, & indē ex *Conducto-
 locatō actionem competere Domino mercium, Labeo ait l. finali
 ». ad l. *Rhodium de jaētū*: De *Fisci* autem h̄c interposi-
 tione, quocunque modō fieret, viri boni ne somniarunt
 quidem: ità ignoti illis (malè qui antiquos vocant) Mo-
 res, quos, (veluti ad normam *Justitiæ receptos*) è libris
Feudalibus, Statutis, & Judiciis, sive *Præsidentiis suis* (ut
 vocant) ostentant *Causidici nostri*. Quorum multitudi-
 nem enumerando, vereor, sanè, ne frustra simus
 (adeò hic magni *Decisionum* sive *Præsidentium* in Jure
 Municipalī præventus sunt, qui (ut ait ille) *as mūguae
 ānebui x̄ ap̄les*, ità ut cæderet planè, barbaræ *glocida-
 tionis*,*

tionis, si omnia in hâc causâ repetita recenseremus. Exclusâ turbâ, ubi Statuta ipsa, & rationes selectorum authorum, quibus stabiliri vellent (si fieri possit) hanc, sive Legem, sive Consuetudinem suam, ad examen redigerimus, satis nos facturos omnino arbitramur: Agmen ducant, (quæ iis instar omnium & pro basi sunt) Statuta illa, Westmonasterii, primum, & 17^{mi}. Edvardi, 2^{di}. 2^{dui}. Illud Westmonasterii, nos, Methodi & brevitatis ergo, in tres paragraphos divisimus, quorum 1° negativus est, & statuit, qua in Wrecki causam non incident (viz.) nec Navim ipsam, nec bona Naufraga, ubi Vir, Mulier, Cattus, &c. in Navi maneant, aut ad Littus evadunt, ut supra diximus. §^{ui}. 2^{dui}. (ut primum sarcum rectum conservet, (quod ut videtur haud facile erat) Vicecomitiis ceterisque Officiariis mandat, ut naves & bona naufraga in inventarium reducta ab oppidanis vicinis eurent publicè custodienda, donèc ea, aut Domini repeterent; aut iis non repeatentibus, infra annum & diem Fisco inferrent. §^{um}. 3um Conventus Publicus (nec sine summa necessitate) pœnalem voluit, qui itaque vincula carceremque Domino Feudi villicōe ejus, aliisque Naufragia rapientibus minatur; quibus etiam & Multam imponit donec proprietariis, aut, iis non repeatentibus, Fisco iisve quibus ad hoc Fns Regium induluum esset, prò raptū, & damnō datō satisficerint. Hactenus Statutum Westmonasterii. Sequitur illud 17^{mi} Edv. 2^{di} quod sic se habet. Item Rex habebit Wreckum maris, Balenas & Sturgiones captas in Mari, vel alibi infrà Regnum, exceptis quibusdam locis privilegiatis per Regem. Bonum factum, (Sct.) ut & illud alterum) Conveniū publico confirmatum; Quod etiam ab antiquo obtinuisse vult Bractonus Lib. 2do Cap. 5° ubi de Prerogativa Regis suo more disputans postquam Regalia annumerasset, hæc habet; Sunt etiam aliae res

que pertinent ad Coronam, que dari possunt, & ad alium transferri, quia si transferantur, translatio erit nulli dannosa, nisi ipsi Regi, sicut Wreckum Maris, &c. & rationem reddit, quia (inquit) *Fure Naturali bona ejusmodi in bonis nullius sunt, quia non appareat Dominus eorum, sed Fure Gentium sunt Principis.* Pulchra sane argumentatio? à nobis bonâ cum Bractoni veniâ infra examinanda, ubi Bractonum cum Bractonô conferemus. Alia ratio supposititii Juris à Sancto-Germano affertur (si tamen is author notissimi Dialogi inter Theologum & Jurisperitum) quae quanquam cum illâ Bractoni æque vacillare videtur, quia tamen non aliâ acquiescentem Theologum introducit, & quasi confossum acutissimô hōc telô, non omittendam duximus. *Principi* (viz.) *bona sparsa per naufragium deberi ad Naves armandas, quibus vim Pyratarum & Hostium propulsare poterit;* Et hoc ab Edgardo jām olim factum ait. Quid monstri hoc sit nos sane non intelligimus. *Naufragos ab Edgardo direptos, certè nullus Historicorum nostrorum (non ipse Polydorus utcunque fabularum plenus) scripsere:* at *Pyratas & Hostes ingenti classe fugatos vel abactos, omnes, equidem & nos cum Germano dicimus;* dignum (sct.) magno illo Rege inceptum, qui hīc *Cn. Pompei, Cæsaris, Rhodiorum, omniumque nobiliorum Gentium exemplum sequutus est*, ut videre est, apud Rivium in *Historia Navalı, lib. 3.* Ità fallit herclè lectorem vir optimus dum ad somnum de tanta classe, è Naufragiis aut derelictis collectâ (Navium ea trium Millium & sexcentarum erat, si Seldeno ex *Historicis nostris* creditus, *Maris Claudi, lib. 2. cap. 10.* (& dignus sane summa fide vir ille) ubi singulare illud de Hostibus aut Pyratis fugatis deberet) obliquō intuitū duplex factum applicaslet: ut hoc astū, forte de raptū *Naufragiorum illum*

illum insuper affirmasse incautus Lector arbitraretur. Quantus autem hic numerus esset Navium *Naufragarum, balenarum & Sturgionum suarum*, è quarum reliquis stu-pendo conatu, hæc *Edzari* classis constata esset; *Sanctus-Germanus* hic interrogandus vereor haud facile responderet: Sed abeant hæc, à nobis ridenda, potius, quam discutienda; Ut ad rem redeamus: Idem juris à *Bractona* Statutisque traditum *Stamfordus, Skenus, Fitzherbertus, Brittonus, Fleta*, omnésque in genere feudis nostrates strenue tuentur; quos tamèn, cùm non alius rationibus, eademque auctoritate suffulciantur; nos omnes de industria omisimus. At verò (quod hic pro irrefragabili argumento assertur) *Magnus liber Consuetudinum Normanie* idem quoàd omnia inter *Duces* suos obtinuisse, cap. 17. & alibi sapientulè narrat: Quod sanè facile crediderim, & fallor nisi nos ab iis; Origo Gentis ipsius, quam nos è *Cambdeno* hausimus (nec enim aliunde melius quis possit) in apparatu ad *Brittaniam* suam, hic lucem, dabit & originem (ut opinor) feralis consuetudinis. Audit S'ultis; *Normanni* è Septentrionali plagâ unde deuenierunt sic dicti, è *Norwegis, Sueonibus & Danis* committi, sub Archipyratâ *Hastings* eorum Duce, multis predatoriis *Navibus*, per *Angliam, Belgiam, Galliamque* tantâ atrocitate Pyraticam exercuerunt, tandemque *Francos* sapientis ab iis spoliatos, cò adegerunt, ut *Neustriam, Normanniam* postea ab iis dictam, à *Carolo Stulto* ad eos deliniendos obtinuerint: indè novum populum ortum feris suis moribus degentem — Inter quos, hunc *Naufragos* (ut alios omnes asfueverant) diripiendi, barbari Pyratæ atrocitate & violentiâ, permisù *Regis Stulti*, & ignavi introductum plusquam probabile est, ad vicinos *Gallos & Aremoricos*, indè ad Nos tractu temporis delatum, ad arbitrium novi Imperii, à *Gulielmo* poste à constituti, adolevisse. Enim-

verò , haud aliundè natum , neque h̄c in usū fuisse ante invasionem *Normannorum* , testatur Sanctio *Edvardi* (ut vocant) *Confessoris*, nō multū antē acquisitionem *Gulielmi 1^{mi}* (qui & ipse leges ejusdem *Edvardi*, publicis *Edictis* stabilivit (ut videre est in Notis & Spicilegio *Seldeni ad Eadmerum*) *Edwardus* autem illam inter alias diù sopitas, ab *Edgarō* suo accepisset (quod *Sanctum Germanum* omnino latuit) de rebus in littore inventis , quae ostendi jubet (ut verba ipsa repetamus) tribus partibus vicineti , ut inventor testimonium habeat de inventione si aliquis veniat ad rem clamandam . Itaque det *Vadios* & inveniat *Plegios* (fidejussiores intellige) se si quispiam alius clamaverit (i. e. vindicārit) infra annum & diem salvum exhibitrum in *Curiā* id quod invenitum est . Quod nihil aliud sonat (exclusō usucaptionis interdictō) quām quod Jure Justinianeō requiritur , & hodiē in usu est . Quin hanc ipsam legem etiā inter Sanctiones *Edvardi*, ille penē verbis, confirmatam à *Gulielmo 1°* *Seldenus ex Ingulphō*, qui *Gulielmi* tempore scripsérat, locō citatō exhibuit, ab illō ipsō aut Successoribus suis, eōdem fatō cum plerisque *Anglorum* legibus, post *Imperium plenē stabilitum*, abrogatam aut inversam . Idem autem *Gulielmus* (ut obiter notes) cum adhuc *Dux Normannie* esset , quām justum habuit Morem illum *Naufragos* spoliandi , sepositō interesse suō , videre est ex *Historia Eadmeri*, ut suprā, lib. 1. ubi *Guidoni Comiti Pontivi* (*Picardiam Tractum* istum *Galliae Maritimum* hodiē vocamus) ferrum ignēmque minitatur , quod *Haraldum*, amicum ejus, & sponorem speratae successionis in *Anglia* , quam post *Edvardum* Regem inhiaverat , in Territorium suum naufragio ejectum spoliasset, captivūmque haberet : Quod certè fecisset (ait ille) nisi spoliis restitutis & Haraldō dimissō Comes in gratiam redisset .

Adeò

Adeò facile erat, quam Dux *Normannia* infrà Territorium suum aliis illaqueandis legem aut fineret, aut imponeret, ubi seipsum suósvē irretiret bello & armis vindicare. Sed neque longè post *Gulielmi* tempora desit iterum in praxi esse raptus ille *Naufragiorum Regio Edictō* abolitus. Enimverò *Richardum* primum ejusdem *Gulielmi* post annos aliquot Successorem (eundem etiā in terram hostilem *Naufragiō* ejectum, & captivum factum dūm ē *Terra Sancta* rediret, *Quicquid-clamasse* (i. e.) renunciasse) *Wreck suis subditis* autor est *Rogerius Hovedenus Annalium* suorum parte posteriori fol. 386. durante ut verisimile est, eādem abolitione, donēc tempore *Henrici tertii à Bractono* edoctum illis *Edvardi primi & secundi*, in legem abiit, enervis illis à *Bractono*, *Sancto Germano*, cæterisque, argumentis posteā allatis languidē fulcitum. Adeò primō locō videmus, multum à scopō aberrasse *Bractonum*, dūm ab omni ævō dixerat naufragia ad *Fiscum* rediisse; cùm omnino (ut videre est) antè invasionem *Normannorum* in commissum inciderent (neque illis jus aliud quām tumultuarium aut prædandi licentia erat) & *Edictō Regiō à Richardō*, posteā, mos ille barbarus abdicatus, in desuetudinem abūfet. Evidēcūm oīlī *Wreckum* hoc *Jurisconsultorum nostrorum*, nihil aliud fuisset (ut verisimile est) quām carina, aut rudera, *Navium Naufragarum*, *Scapharum*, lemborūmque mari innatantia, aut in terram egesta, animo nunquam repetendi à Dominis derelicta; quæ, cùm Jure *Gentium* fieren occupantium, & eā ratione nautis aliisque ad prædam post tempestates in Mare exilientibus, palabundisque ad tractus maritimos, non minimum lucri acquisitum, malos homines etiā hoc prætextu, ad prædationes illicitas, & latrocinia incitasset: Probabile est *Generali consensu*, hinc ut proprietariis,

tariis , naufragisque miserrimis , quæ sua essent , servarentur , rapinisque istiusmodi locus non esset : indè autem , ut quæ verè derelicta essent , (injectis effrænatæ agrestium hominum licentia , frænis , dataque (ut æquum est) inventoribus compensatione) Publici Juris essent , provisum esse .

His tot mederi Rex possit ut incommodis
 ut in Jure Regiō derelictum illud sive *Wreckum* foret ,
 indè iterū malō Fatō (ut fieri solet) ab aulicis &
Feudatariis Regiis emendatum , depravatum , corru-
 ptūmque . Nequè *Statuti Westmonasteriensis* sanè ratio
 alia apparet ; quod potius promiscuam illam invento-
 rum , & occupantium , libertatem cohibet , pœnis ibidem
 expressis , quām jus aliquod positivum , & *Regi* inhærens
 in *Nanfragiis* stabilire videtur : quod tamēn (ut fate-
 mur ab *Eadwādo secundo Rege* decoctore , & egeno , ad
 luxuriam suam , fautorūmque (quibus nimirūm addictum
 historici tradunt) fortè supplendam , posteā *Plebiscito*
 statutum est . Illud utcunque annotandum , *Statuta*
 illa bina *Westmon.* & *17th Edv. secundi* (utinām sola ē
 nostris quæ manum adjutricem , aut spongiam deside-
 rarent) ē *Bractonō* quasi ad verbum desumpta , non ulte-
 riorem quām ab ipsō authore , antiquitatis rationem
 præ se ferre , nèc prò veteri hinc vel *Consuetudinario*
Anglia Jure reputari debere . Claruit autēm *Bractonus*
 iste , circa finem *Henrici tertii Regis Angliae* quo tempore
 librum hunc de *Consuetudinibus Angliae* scripsisse author
 est *Cookius decisionum lib. 8.* in *Causa Johannis Webb*
Equitis Anratii : à quō cùm ipsa *Statuta* depromantur ,
 (ut diximus) & illud *Westmonasterii* ab eodem etiām
 (nisi malè hariolemur) delineatum fuerit (tunc enīm
 ille inter vivos , *Judicēsque fori Regii*) illō ipsō verbo-
 rum suorum interprete utemur , tam inde (uti speramus)
 reponsisque

responsisque *Furis-consulorum* ipsorum; quām publicis monumentis ostensuri, nōn strictum prorsus illum *Statutorum* sensum fuisse, aut esse debere, qualem *Fusrisperit* hodierni, aut *Feudorum Domini* (dūm prædæ hic inharent, quō jure, quāve injuria, iis imponere vellet; uti infra dicemus. At neque rationes *Braetoni* majoris momenti sunt, quām quod de *antiquitate* ipsā, suprà amoliti sumus; & *damnum translatione suā* (ut vocat) non datum, utinām ipsi miserrimi homines non sentirent? Evidēm nōn possimus nōn mirari, quid hīc *Braetono* in mentem veniret, uti calamitosos *Naufragos* rebus suis omnibus raptū injustō absque suō malō factō, privatos, nōn affectos, demūm tantō dispendiō, vanē somniaret? quasi nōn iniquum satīs (si nōn impium) esset, eos bonis suis illis, ingenti periculō, & labore acquisitis, (quae in solatium amisorum, adversæque Fortunæ, ad præsentem conditionem sublevandam, singulari Dei beneficiō reddebantur) spoliatos, nudosque dimittere? nisi etiām in tantō facinore, nullam injuriam illatam, damnum nullum datum, hīc absurdē proclamaret? — Probari autem rationibus à Jure Gentium vel Naturæ petitis (à quibus nihil magis abhorret) non minùs ridiculum est; nisi (ut *Domitianō* olīm de *Rhombō* in Mari captō, *Palphurius* & *Armillatus* apud *Frenalem*)

Res Fisci est quocunque natat? —

Sive ut *Planti Trachalio*, ad *Gripum Piscatorem* in *Rudente*,

— *Communem esse oportet vidulum,*
In Mari inventus'? —

(qui tamen eodem Gripô consentiente (personâ mutatâ) priùs dixerat de hōc ipsō vidulō è Naufragiō raptō (ut dividuam prædam faceret) Furtum se vidisse , qui faciebat ; dominum novisse cui siebat , &c. ut de jure Naufragiis rapti , etiam illō sacerdotalē , facilis conjectura sit (ut obitè observemus.) Procūl dubiò aut oblitus est hic Bractonus , tritæ distinctionis , inter deperditum , & derelictum , aut de nòn repetitō naufragiō (quod potius credendum) omnino loquutus est. Quin clemens hic (si placet) è Zafio , distinctionem hanc (si nòn Bractono exoletam aut intermortuam , at) nunquam satis frequentè rapto-ribus hodiernis inculcandam. Eccè eam ad §. quod ex Naufragiō & de acquirend. vel amittend. possessione : à virō satis Consulto plenè expressam : ubi (de rebus Nanfragis loquens) ait , Res tunc habetur pro derelictō cum eō propositō exponitur ut casset esse Domini ipsius voluntate. Itaque quæ contrà votum nostrum amittimus , ista sunt in numerō deperditorum , undē qui talia inveniat , sive annuli sunt , sive aliæ res mobiles ; non facit rem suam nec eam usucapiet longo tempore & propè est ut committat furtum ; undē debet rem inventam proscribere , sive ut barbari dicunt proclamari facere , & publicare , in loco , ubi talia fieri solent , & si nòn extet Dominus , debet ea res presentari Episcopo , sive Parocho , ut distribuat pauperibus , &c. & ad hoc citat Joh. de Imolâ , Baldum & plures alios. Pactum certe similiter inter Waldemarum Daniæ , ex unâ ; & Suecia Regem ex alterâ parte , Ann. 1643. è Boxhor- nio apparet his verbis ; In aliquo Regnorum nostrorum passi naufragia res amissas liberè absque impeditione quo- rumlibet recolligant , & recuperent , quamdiu non pro dere- lictō habuerint res suas itâ amissas , tum demum , & non ali- ter fisco cessuras . More sane antiquo & satis laudando , qui etiā optandus est ut inter nos obtineret . Itâ si non

non Parochio ad usum pauperum, ut Zafus vult; restat ut Fisco ad usum publicum, ejusmodi desperita & derelicta (non ita solita ab omni evô, vel jure Gentium ut Bractonus) tandem deferamus: in *Jurisperitorum nostrorum sententiam* ituri, ubi nos ratio vel tenui filo ducat. Adeò Dominô non repetente rem naufragam, tanquam bonum vacans quod possessorem Dominum ve non habeat; fiscô inferre (si pauperibus non placeat) (vigilantibus enim non dormientibus leges scriptæ) non iniquum forte sit. Certè non aliter apud nos convenit in *Tractatu Pacis* inter Henricum Septimum Angliae Regem, & Philippum Archiducem Austriae, Ann. 1495. Author est idem Boxhornius in *Apologiâ pro Navigatione Hollandorum*; qui & ipsum Tractatum edidit *Lugduni Bat.* Ann. 1633. At *Publicanos* etiàm, olìm, in Imperio Romano, bona *Naufragorum* asservare solitos, donèc ea Domini repeterent; pròque eâ custodiâ, mercedem habuisse è bonis custoditis, Vinnii opinio est ad *L. Rhod. de jactu*. Quod idem Vicecomiti, & Officiariis Publicis, statuô Westmonasteriensi, mandatum est. Et in *Sparisionibus Viri Clarissimi Hug. Grotii ad Florum. Solebant Publicani* (ait ille) bona, quorum non apparebat Dominus, in custodiâ suam sumere, & pro eâ custodiâ partem sibi aliquam vindicare: ea pars quæ esset, definitum erat *L. Rhodiâ navalî*, quæ, jure Gentium, in illo Mari vigebat, sicut apud Galliam leges Oleronis, apud omnes Trans-Rhenanos populos leges Wysbienses, &c. Imò & in *Tractatu predicto*, Hen. 7. cap. 24. expresse cautum est, ut bona quæ è Navi Naufragâ terram attingent per Officiarios locorum in quibus sic casus acciderit, salve & securæ custodia committentur, sub eâdem remansurâ, per annum unum & diem integrum, intrâ quem terminum, si quispiam supervenerit, quem constiterit proprietarium fuisse, res & bona ipsi fine

sine difficultate restituentur : solvendo tamèn iis quorum operâ & diligentia res & bona ipsa recuperata, salvata, & custodita sunt, rationabiles expensas, & custodibus Salarium competens, prout ratio & aquitas postulabit ; atque hec, licet in ipsa nave non remaneant Vir, Mulier, Cattus, Canis, vel Gallus vivens, &c. Verba ipsa Statutorum & Bractoni sunt, in hoc Tractatu, & ubi publicè, absque Glossis Feudatariorum, ità æque loquentium (neque aliter supponimus in intentione fuisse *F. Consuli* prædicto) ac si à jure *Gentium*, vel ipso jure *Cesareo*, edocta essent. Et quis magis idoneos Statutorum istorum Interpretes requirat ? Inspicere possimus, in præfatione ad Tractatum hunc, nòn tam ipsum Regem, inter sapientissimos optimoque Successorum *Edvardi* habitum, quam *Commissarios* ibidem nominatos, *Episcopos*, *Nobiles*, *Jurisconsultos*, tam *Civilis Romanorum*. quam *Municipalis nostri*, in hanc, omnes, sententiam pedibus euntes. Et videre est quasi defatigentem è priori severitate, *Bractonum* (licet aliter à *Cooki* interpretaretur) Lib. 3. Cap. 33. ubi ait *Navis nec Barellus* (lebnum intelligit, *Tumbarell* sive *Barge* lingua vernacula dicimus) nec *alia Catalla* (bona mobilia ità appellant *Causidici nostrates*) de his qui submersi sunt in Mari, nec in salsa nec in dulci aquâ *Wreckum* erit, quum sit qui *Catalla illa advocet* (viz.) infra annum & diem) & hoc docere possit : Ut nec videantur *Naufragia* in *Wrecki* caulam incidisse opinione ipsius *Bractoni*, & ità nec virtute *Statutorum* prædictorum committenda, nisi *Dominus Navis aut Bonorum*, aut ejus Procurator ad Jus suum affirmandum & probandum infrà annum & diem non se sistat in judicio. Cui consentire Jus *Suedorum* in hac causa testatur *Loccenius*, Lib. 1. Cap. 7. ubi inquit, *Inventor rei Naufragœ*, publicè significabit rem inventam, cuius

cujs Dominus, si infra annum & diem compareat, duas partes recipiet, tertiam inventor, (sed dimidium rei, à fundo maris extraēta) si infrā annum & diem nōn advenierit Dominus ad suum vindicandum, duas partes capiet Fiscus Regius, tertiam inventor. Quod Jus ad normam illam veterum *Anglorum* à nobis suprà assertam è *Seldeno* & *Lambardo* propè accedit, qui eam à *Saxonibus* (ubi iis olim jura dabant) acceptam procul dubio referre possint. Quibus quidem suppositis, è derelictis Naufragiis, (quod tamē misericordia Juris Civilis Romanorum non finit) naves armari, & salutem publicam tutandam (cum *Sancto Germano*) haud abs re foret: Et sanè non aliam fuisse tum *Braetoni* tum *Statutorum* (saltē primævi illius Juris si quod esset) intentionem probabile est, dum alienationibus nondum factis, in summō *Principe* Jus esset, corruptum postea (ut supra attigimus) à privatis & inferioribus *Fendorum Domini* vel eorum *Senescallis* mercenariam operam iis locantibus, haud invitis fortè ipsis *Furisperitis*, quibus cum *Fenda* etiam iis *Clausulis* à *Rege* concessa essent, res sua tunc agi videbatur, cū causam *Wrecki* contrā miserrimos naufragos opem & misericordiam legum implorantes evincerent. Neque aliò sensu *Braetorum* aut quemvis alium (modò mentis compos sit) seriò in hac causa affirmare posse, (quæ & inter se non consisterent (viz.) antiquitatem hic *Furis Fiscalis*, innocentiam rapinæ, communitatem Naufragii inventi, & spoliationem Domini, (non dicimus contra omnes Jurisconsultos, sed ipsum dictamen communis rationis) possibile est. Quibus etiam in argumentum accedat, si advertamus (quod observatū non omnino indignum est) *Wreckum* istud suum *Balenis* & *Sturgeonibus* (ut barbarè vocant) in quibus *Braetoni* rationes, si ullubi, obtinent, ut potè que

in bonis nullius verissimè dici possunt, non minus quam
Wavii & Extrahuri, in tractatibus suis annumeratum
 conjunctumque: quā ratione, cum iis, nō aliter in
 commissum incideret, nisi esset à proprietariis deser-
 tum; dominō vel non extante; vel si extaret, ubi aut
 desierat illi animus repetendi, aut denique lapsū tem-
 poris præscripti (si repeteret) peremptum ei jus esset;
 eaque ratione non immeritò poenas daret negligentiae
 tute: Quin ità apud illos jus *Wavii & Extrahura*, (dere-
 lictorum sct. & oberrantium animalium se habere omnes
 affirmant, quæ & eodem modo inter *Regalia* annumeran-
 tur, & *Regi* vel *Dominio feudi*, acquisita, cedunt, si ta-
 men ea *Dominus feudi*, in vicinis *Emporiis* proclamari
 fecerit: ut notat doctissimus *Cowellus in Institut. Furis
 Municip. Angliae*, & ab omnibus in confessō est: quod
 Jus cūr nō esset in *Naufragiis* æque ac in aliis sive de-
 perditis, sive derelictis (certè ità obtinere in *feudis
 Germanicis Suecicisque* suprà è *Zasio & Loccenio* docui-
 mus) procul dubio, etiā *Dominus feudi*, (*præscri-
 ptionis* suæ firmandæ, eventu hīc non ita frequenti, facili,
 autēm, successū, ubi casus hic peregrinos tantum, &
 auxiliō destitutos afficeret, (ut supra diximus) & *Se-
 nescallis*, omnino imputandum est. Etenim non illa
 minus *Extrahurarum* sortiuntur naturam in eorum placi-
 tis, quam animalia vagantia, nec deperditorum sive
Waviorum quam quæ à *Rhedā* currente, nō intelligen-
 tibus Dominis, cadunt; quæ omnia nō aliā ratione, ad
Fiscum redeunt, quām quod in bonis nullius sunt, & non
 appareat *Dominus eorū*, ut de *Wrecko suo Bractoniss*: quem
 etiā ut clareant hæc magis, iterū damus lib. & capite
 supracitatis hæc omnia permiscentem. Sunt alia quadam
 (inquit) quæ in bonis nullius esse dicuntur, sicut *Wreckum*,
Grossus (i.e.) grandior) *piscis*, & alia res quæ Dominum
 non

non habent, sicut animalia vagantia que sunt Domini Regis propriè privilegiis, &c. Quem locum Cookius, (magistrus ille Juris municipalis arbitrus) exponens, (in causâ Henrici Constable, Equitis Aurati,) Apparet (ait) per Bractonum quod Rex habebit Wreckum, eò modo quô habet pisces Regales, propterea quod in bonis nullius sunt, & eò modo quô habet animalia vagantia, quia Dominus ea non vendicaret, & Nota (inquit) quod Wreck est estrayeur le mere (verba ipsa barbaro-Gallica sunt) veignant al terre — Naufragium est quasi animal oberrans in Mari quod terram appulerit. Quae omnia nihil aliud sonant (si discutiantur) nisi Bractonum fundasse iisdem illis argumentis, dominium in Naufragiis, in Piscibus Regalibus, in Animalibus vagantibus, pro Rege (sct.) persona Publicâ ad usum publicum (ut Sancto-Germano placet) quod ei Jus esse voluit in iis omnibus, virtute Prerogativa suæ Regalis, potius contrâ inventorem & occupantem quam ipsum Dominum, saltè debitò tempore vendicantem: ut (viz.) Fiscus in locum Domini negligentis, aut volentis, succedat in desperatis, & derelictis, & ubi Dominus non esset, in locum inventoris & occupantis; ratione Domini supremi Regii in oceanum, Territoriumque, quod ei deberi magno conatu Furiferi & Feudistæ nostrates, strenue contendunt dum ei passim tribuunt, cum Lycophronis Casandrâ,

Tus à Salâonis orâbæz à teorazjâv,

Quibus concessis, sanè, & ubi, non supposititiè sed verè, sunt in bonis nullius, hoc est, Dominò non vendicante infrà annum & diem (ut suprà diximus) & de hoc appareat, cum ita ratum volunt jubentique damus tandem Naufragia, (quod Felix Faustumque fit) Republica inter Regalia annumeranda, quod ut diximus prorsùs extrellum fuisse aat esse debere in ipso Jure,

tam ex ipsis Statutorum verbis publicè interpretatis & responsis Bractoni Cookisque, quaua consuetudinibus Suecorum Germanorūmque (à quibus nostri suas olim receperē) satīs apparet ex iis quæ supradicta sunt. — Verum enimverò tantū abest ut his limitationibus salvis, Domini Feudorum hodiè res Naufragas ad se reciperent, ut nec *Cattus*, *Canis*, aut *Gallus Bractoniensis* eodem tempore ad Tribunal positi, imò nec ipse *Dominus* licet evasus, & corām repetens, à raptū illorum redimat, ut obitèr obseruemus & ipsi fieri vidimus in causâ Navis amicæ *Lubecensis*, cui vocabulum *Fortuna*, ad oras *Norfolkiae* tribus aut quatuor abhinc annis *Naufragæ*, ubi *Dominus Feudi* res Naufragiō ejectas ipso Dominō evasō licet & repetente detinebat (equidem & adhuc detinet) non alitèr restituendas nisi per duos ad minimum testes ad hoc ab *Hispaniâ* (*Indiâ* forte esse poterat) corām adducendos (nesciunt enim vices suas committere *Judices legis Municipalis* nostri) qui causam hanc (prohibitis nec consultis pro more *Judicibus* iis) è Curiâ Suprema Admirallitatis Angliae ad se attraxerant probare poterit, (ità enim mos istius *Fori* obtinet) singulos abiegnos asserculos, pelles, linificia cæteraque Naufragii Frustula (& quis ad illa vi tempestatis fluctuūmque dispersa, nullōque signō , nisi in extremitate fasciculorum (ut Mercatoribus solet) notata , jurare poterit ?) huic Navi superimposita , tali loco & tempore, ex eādem jām Naufragâ, ejecteda, hujus *Dominii* repetentis (sociorum fortè poterat) jure propriō esse, ad eundem & nullum alium pertinere ; quam iniquè in causâ favorabili & summaria, quemvis arbitrum appellamus : Præfertim cùm testes in Causis Naufragii (jure *Gentium* & *Civili* tūm vectores, tūm ipsi *Nautæ*, aliquando & nō citata parte, admittantur, ut ait *Andreas Gail*

Gail Observat. Practicar. l. 1. obs. 18. imò (cum aliter probari non possit) præsumptiones & sola fama sufficient ad plenam probationem : Ità expressè Loccenius de Jure Marit. qui & ad hoc ipsum Gilham citat. Arb. Jud. parte 10. cap. 6. n. 7. Cui nèc dissentire videtur (nisi nos animus fallit) ipse Bractonus à Cookiò ut supra citatus , cuius verba hæc sunt — Et quod hujusmodi dici debet Wreckum, verum est, nisi sit quod verus Dominus veniens aliundè (non necessarium (adverte) in Navi fuisse, & optima hæc limitat o videtur, ad ea quæ suprà diximus) & certa (id est, quædam) Anglicismus enīm est, (quibus scatent Jurisconsulti nostrates) indicia & signa donaverit, res esse suas : ut (exemplum probationis ponit) si canis vivus inveniatur, & constare poterit, quod talis sit Dominus istius Canis præsumptivè, ex hoc illum esse Dominum istius Canis & illarum rerum : eodem modò si signa imposita fuerint mercibus, &c. — Non nostrum hic est querere, quantum valeat, apud Dialecticos , argumentum à Cane ad Dominum ; In genere videmus præsumptiones, etiam leves, & signa mercibus Naufragio ejectis imposita, contrà Dominos Feudi & Fiscum Dominium fundare debere, prò verò Domino peregrè adveniente , & res suas ità naufragas repetente ; quod æquum est, & Jure Justinianeò præscriptum : à quō neque specificæ probationes hic requirantur ; & sufficient in rerum Naufragorum vendicatione Probationes generales positivæ , ad Navim naufragam, ad Collegium vel Societatem aliquam, vel è naturâ rerum ipsarum, è solô , aut loco ortus , è signis impositis, schedulis onerariis, vel apodisiis scribæ navis, depromptæ ; modo exclusivæ sint Pyratarum, hostiumve ejus Reipublicæ , ubi naufragium factum fuisset : Et præsumptio in dubio est contrà Fiscum, præsertim, ubi Fiscus venit ex causâ lucrativa ; ut recte Alciatus, de Præsumptionibus, præsumpt. 41. — Sed

Sed satis superque in inviis istis *Juris Municipalis nostri* tramitibus, aberravimus; quos tandem ut deseramus, vocant alterius generis adversarii: Neque enim satis erat *causidicos* veteres, aut *Dominos* avaros (quorum rapiendi consuetudo pro lege erat) sèculo indocto, iniquissimum hunc morem *Orbi* obtrudere, nisi & doctissimus *Seldenus lib. 1. Maris clausi* eidem etiam *Vindicias* daret, in antiquam & approbatam in *Jure Sanctionem* (contrà omnes *Doltores* qui barbaram & improbam concludunt) è mutilata incuria amanuensium lege *Axiow. 2. ad l. Rhod. de jactu*: quam tamèn postquam severus Judex variis modis torserat, tale aliquid (nisi fallor) fasam non audivit. Ecce autem, illam ipsam, coram examinandam, & quasi hac imputatione laboraret, æquos *Judices* appellantem. Verba ipsius legis haec sunt, *'Αξιων Ευδαιμονος Νικομηδεως αριστης της Αγλονειανης βασιλειας. Κυριε βασιλευ Αγλονειανης ρωμεγγιον ποιησατε ει τη Ιπλια διηγηγυνηθει τοι την θρησκειαν, την της Κυριακης γνωσην οικετεσθεν. Αγλονειανης επι την Ευδαιμονην. Εγω μη τη Κορην Κυριος, ο δε νομος της θεοτητος. Την νομον την Ροδην κεντρον την ταυτην, ει δισ μη την θρησκειαν αυτων νομον ηρασθηται. Την δε αυτην και ο θεοτητας "Αυγουστος επεινεται.*

Eudemon Asiaticus naufragium passus opem Imperatoris Antonini implorat contrà Publicanos Cycladum, qui bona ejus Naufraga diripiuerint: cui Imperator respondit, "Εγω μη τη Κορην Κυριος, ο δε νομος της θεοτητος. Την νομον την Ροδην την ταυτην. Ego equidem Mundi Dominus, lex autem Maris. Ita vulgaris lectio ibique periodum ponit; lege nauticâ que apud Rhodios est judicetur quatenus nulla ei Nostrarum legum adversatur. Hoc idem Divus Augustus indicavit. Et sensum volunt, Imperatorem utcunque Mundi Dominum se fateatur, Maris tamen non fuisse: itaque Eudemoni hic opitulari non posse. Inepte certe; nisi quis Mare è Mondo excludat? Vir omnifac-

riām doctris Samuel Petitis Gallus, in *Miscellaneis* suis, alter
 legit. Ἐγώ μὲν τὸ Κύριον Κύεθαι ὁ δὲ ἀρμός τὸ θαλάσσης, &c.
 Ventus autem Maris: sc̄t. ab Imperatore legem ventis
 non imponi; itaque ne naufragium faceret Eudemon à
 se præstari non posse. Prorsus absurdè; Quò enim
 istud Imperatoris responsum? (sc̄t.) Endemoni post
 Naufragium direptō Imperator de ventis antè naufragium
 respondit; Ti ταῦτα πέπονται οὐδὲν; Selenus vulgarē
 lectionem probat periodō ibidēm positā cum libris
 plerisque, sensu tamē longè aliō, & ad intentionem
 suam fundandam aptiori. Ἐγώ μὲν τὸ Κύριον Κύεθαι, ὁ δὲ
 νόμος τὸ θαλάσσης, &c. Ego quidēm Mundi Dominus, ista
 autem est lex Maris; & ly. δemonstrativum vult legis
 sive moris Naufragia publicandi de quibus controversia
 est. Certè contrā mentem, imò & scientiam ipsius
 Imperatoris Antonini, cui nòn ignota lex Patris Adriani, à
 seipso confirmata, Licere unicuique naufragium suum
 impunè colligere & de incend. ruin. Naufr. Imò &
 ipsum authorem optimæ legis si quando. Cod. de Nau-
 fragiis (quam mox suō locō exhibebimus) malè
 enim libri Constantinum præferunt, (pro quo & recti-
 simè Antoninum nostrum substituerunt Continus & Go-
 thofredus è veteri Manuscriptō) adeò immemorema fin-
 gere, ut suarum legum oblivisceretur, & Antoninus
 contra Antoninum in eādem causā statueret, certè ne-
 fas videtur, nēc à nobis admittendum. Magis fortè
 genuina lectio & interpretatio hæc est, quæ nòn mul-
 tum ab illa Alciati differt disputationum libro 2. cap. 5.
 eadem à Gothredi, Grotii, Salmasii, Vinniique mente
 non aliena, verbis ipsis non immutatis, interpunctione
 autem vulgari tantum omissâ, Ἐγώ μέν τὸ Κύριον Κύεθαι· ὁ
 δὲ νόμος τὸ θαλάσσης ποὺ νόμος τὸ Ποδίων κενίδων ποὺ παύλων, οὐ
 δις, &c. Ego quidem Mundi Dominus: Lex autem Maris
 (sc̄t.)

(sct. quæ sit) *lege nautica Rhodiorum* jūdicetur sive definia-tur; sine ulla interpunctione inter τὸ, Σανδων, & τὸ ῥημα, sct. respondit *Imperator se Mundi Dominum* velle sive jubere eam esse legem Maris in *Imperio* suō, quæ apud *Rhodios* obtinebat, quos hic delegare videtur ut de causâ *Eudemonis* à *Publicanis* spoliati juxtâ leges suas cognoscerent & determinarent, haud omnino probatâ (ut aliqui volunt) barbarie *Publicanorum* in Mari *Ægæo* (satisfactum enim *Eudemoni* opem imploranti, sine dubio cum *Gothofredo* & *DD.* hīc dicendum est) ubi ad τὴν insulam (*Limoniam* hodie dictam) ēτι τὴν πλάγη, (rectè hīc (ut fatetur *Seldenus*) pro τῇ Ιταλίᾳ, à *Petito* substitutam (quid enim *Publicani Cycladum* in *Italia*?) *Eudemon* direptus esset. Et sita *Rhodus* ad ostium Maris *Ægei*, propè τὴν insulam unam ē *Cycladibus* quam *Strabo* inter *Coon*, *Cretam*, & *Rhodium* ponit, (αἱλαῖον τὸ Καὶ ναῦταις καὶ Ροδὸς καὶ Κρήτην, lib. 10. *Geograph. ſnae*) unde facile *Judices* adiri possint, & de factō ipso etiam melius constaret, non minimum confert ad hanc lectio-nem, quæ & congrua est *Corpori Justinianeo*, cui tantam ἀντιμοιχία obtrudere cum *Seldeno*, piaculum effet. At verò (quod etiā nonnullam hīc lucem dabit) quantum ipsos *Romanos* anteirent *Rhodii* rebus mariti-mis & admiranda legum nauticarum æquitate, ex eo-dem *Strabone* lib. 14. satis constat, ubi ait, Θεμασὴ δὲ (sct. *Rhodiorum*) καὶ η ἐπορεία καὶ η ὁπλαρεία πέρη τε τῶν ἀνδρῶν πολιτῶν, καὶ τὰ γαυπικά, δῆτας ἐπαλασσοκράτος πολὺν χόρον, καὶ τὰ λαύρεα καθεῖται; καὶ *Praudens* ἔχει τὸ φίλιον, καὶ τὴν βασιλίων, τοῖς εἰλοφομοῖς τε καὶ φιλέντοις: αὐτὸν αὐτοὶ στολεῖσθαι μεταθέμασιν ἐπομένειν. Quæ ut *leges Rhodias* (haud aliter prò æquitate tantoperè commendandas) harum rapinarum minimè fautrices fuisse satis arguunt (quod tamen *Selde-nus* innuere videtur) Ità etiā *Jurisdictionem* in rebus maritimis

maritimis, (quām priūs adepti essent Rhodii) iis etiām à Romanis indultam, post orbem Terrarum à Romanis subjugatum, & ipsos Rhodios in Potestatem redactos, ob singularem virtutem, & propriam, quasique reconditam, in eā Gente, legum Nauticarum peritiam (in quibus (ut noster hic paulo inferius) si quis oculatè nimis apud eos exploratorem ageret, delictum non nisi capit is poenâ luebat) ipsis Romanis, Gracis, Regibusque circumvicinis forte eā ratione eos, ad hoc ipsum, blanditiis, certatim, donisque, ambientibus, quasi, in commune bonum generis humani, & commerciorum necessitatem, omnino demonstrant: ut nō mirum sit, Imperatorem Antoninum, hic, cognitionem hujus causæ (viz.) Eudemonis direpti (*Constitutionibus Romanis* æQUITATI Rhodiarum (ut diximus) in causis Maritimis facile cedentibus) ad Rhodios detulisse. Quæ ut nostram interpretationem haud parùm adjuvent, ita ad genuinum sensum veramque intentionem hujus *Responsi Antoninani* prorsus conspirant. Verum (ut ad Seldenum redeamus) Insurgit, sub finem hujus *Capituli* (postquam Rheticis *Suppositionibus* è Sopatre & Syriano in Hermogenem & Curiō Fortunatianō digladiasset) doctifimus vir (quæ omnia sane aut ad custodiā tantum Naufragiorum de quā suprà diximus Publicanis commissam, aut ad causam derelicti Naufragii procul dubio referenda sunt) & sive suam sive communem (inquit) versionem quis velit (modestè hic, & posteā publicè in *Apologeticō suō*, ubi ad nostram etiām inclinat) fassus suam nō optimam) liquidissima sunt in hisce vestigia usus sub id tempus Juris, quale diximus, fiscalis, quod & contra vim rescriptorum veterum (ita antiquis rescriptis prohibitū raptus ille Naufragiorum vel Seldeno factente) repullulare solitum esse certò scimus. De Jure,

quidem , hic nihil ulterius , à virō summō , prolatum
 invenimus : & furandi morem legitimū æquē , ex factō
 probare poterit : neque minus contrā vim *Rescriptorum*
veterum , (ut ait) repullulare solitum : argumento tan-
 tō virō , nobisque planè indignō . Eiusdem ponderis
 est quod in *Notis* & *Spicilegio ad Eadmerum* Idem ait .
Morem *Priscum* etiamnū restare ferē per omnia littora
Christiani Orbis , ut *Nausfragorum bona Fisco* applicentur .
 Quem tamen *Orbem* suum , dum *Gentes* singulas hie de
 industriā recensere conatur , non ultrā ipsos *Normannos*
 vicinōsque *Aremoricos* & *Neapolitanos* extendit : pessi-
 mā *Inductionis Formula* , quā ex insufficienti singularium
 enumeratione , omissis cæteris ab unō aut alterō *Indivi-
 duō in universum* concluditur . De *Normannis* autēm ,
 & *Aremoricis* quod ait , satis est quod nos suprà dixi-
 mus : Nec levis conjectura est *Neapolitanos* ipsos ab
 iisdem *Normannis* barbarum hunc ritum accepisse —
 Rixerunt hunc *Tractum* (ait *Bertius de Regno Neapoli-
 tano*) *Post Romanos Gothi* & *Longobardi* , *tum Saraceni* ,
 inde *Normanni* sub *Innocentio secundo* . Originem sanè
 undiquaque deplorandam quoscunque post *Romanos*
 spectes , à quibus reprobatam satis constat , tam è Jure
 ipso *Romanō* superstite , quam eorum *Praxi* antiquā ex
 authoribus *Classicis* & approbatis infrā deducendā . Ad
 illud quod porrò de *Responsō Annae Momorenſii Equi-
 tum* in *Gallia Magistri* ad *Legatum Cæsaris* duas Naves
 ad Littus ejēctas , & à *Fordane Ursinō Principis* nomine
 captas restitui postulantem è *Bodino* refert clarissimus
 Vir , (viz .) *Ea que ad littus fuissent ejēcta gentium omnium
 Jure ad Principes qui littoribus imperarent pertinere?* in eō
 (ut verissimè ait *Loccenius*) *Momorenſius magis argumento
 quam vero seruivit* ; & suprà apud plerasque & meliores
Gentes è contrā esse , è publicis *Edictis* , *Tractatibus Pacis* ,
 lezibulæ

legibusque, à nobis probatum est, quod infra etiam ulterius liquebit. — Neque illud ficta possessionis in corpore Comitatus (quā versutiā uti solent Regii subcellii, sive Banci supremi (ut vocant) Jurisperiti, contra miserrimos Actores in Curiā Admirallitatis Angliae, (dūm Dominis Fendi ad defensionem rapinæ suæ operas locarent) majoris momenti est; Quid enim illud est in Jure? aliquem ex suō delictō vel dolō malō dominium acquirere? Evidēt non aliō modō, Jurēve, Dominus feudi res naufragas possidet, quam eō quō Pradones & Latrones, qui pro possessore possident, quod (sct.) scientes, prudentes, contra voluntatem Domini, injustè detinent; ut Imperator. §o adipiscendae Institut. de Interdictis: Quin & DD legēsque de ipsā possessione hic aliter sentiunt: Quanquam enim verum fatemur, quod ait Pomponius & de acquirenda & amitt. possess. Lapidam Naufragio dimerorum possessionem me non retinere, inspecto, (sct.) naturali jure, quod occupationem tantum & fruitionem rei requirit; civiliter tamen possidere dicar, & nec Juris interpretatione rei naufragæ possessionem Dominus amisit dūm animō retinuerit ut ait Wensbekius ad Tit. predictum; si itaque ex raptō, quis rem naufragam adipiscatur, eō animō, ut eam possideat, etiam si alium vi dejecerit, hic quodammodo naturaliter possidet, l. olim possidere 6. §. fin. & de vi & vi armata, quia rem tenet; sed Civiliter nō possidet: quoniā Jus Civile ejusmodi rapinas improbat, & possessionem auferri violentō, ac restitui spoliato jubet, ut penēs dejectum possessio esse omnino intelligatur. l. si quis vi & Tit. de acquir. & anutt. possess. suprā citato. De ipsis autem fictionibus, quām absurdæ sint, facile constabit, si eas ad Bartoli (quem verē lucernam Juris veteres Jurisconsulti dixerunt) regulam in l. si is qui pro

emptore & de Usucap. & usurp. paululum examinamus; ubi vir Consultissimus ad fictionem in Jure approbandam necesse ait ut sit primò in re possibili; secundo, ut sit congrua naturali æquitati. De possibilitate Navis (absque suppositione universalis diluvii) summitatem Pyramidis in Monte sitæ, appulsæ, sive (ut illi fingunt) Parochiam Sanctæ Marie de Arcubus in Warda de Cheape, vellemus tandem ut fictioni suæ firmandæ, post tot annos, eorum aliquis doceret? nos sanè non intelligimus — Sed neque magis ipsa fictio naturali æquitati consentanea est. Nam quod fingatur istud factum (sct.) aliquem non Dominum possedit, & locupletari cum alterius damno & jacturâ, est contrà æquitatem naturali & rationem, & ubicunque cessat dicta naturalis æquitas, cessat fictio, (ipissima verba Bartoli sunt ad legem prædictam.) His tamèn fictionibus sive (ut vocant) suggestionibus, (æquis an inquis non refert) Prohibitions suas fundari usitatum est, quibus cum causam miserabilem è Curia sive Foro suprema Admirallitatis Anglia, cui propriissimè spectat (actoribus (ut potè peregrè advenientibus) Juris Municipalis nostri planè insciis, nec alii, nisi Civili Rom. & Gentium asluetis) per fas & nefas evocarunt; preterquam quod proprietarium, & verè possessorem (ut diximus) Petitoris partes injustè sustinere, & (ubi custodiam tantum Navicularii deberet) jus suum, ad singula Naufragii frustula, (eo modò quod suprà, multiplicanda etiàm lite ad numerum rapientium frustulorumque) probare cogunt: quod summarie & velò levatò (quod aiunt) expediri oportebat, onere intolerandò, aut erroribus corrigendis, aut Injunctionibus, aut Sententiis, in foro superioris Subsellii, Communium Placitorum, aut in Cancellaria, per tres aut quatuor annos sine decisione hæredit, (testibus interea ad hoc (ut diximus)

diximus) pér Naufragum ab aliō orbe adducendis, sustentandisque) labore nòn levi, sumptibusque ingentibus vix demùm concludendum. In ipsâ autem Conclusione quanta mala eveniunt, scire possimus; ubi ex impossibili isto pro captu duodecim è plebe *juratorum* (quorum plurimi ejusdem farcinoris consciī fortè sint (equidem nec immunes ab eō virum, fœminámve qui littus vel adreptare poterit, intra ambitum decem miliariorum, sàpissimè invenies) ad particulas *Naufragii* non probatō, dominium fundant, contra *Fus* & æquum, prò *Dominô feudi*, qui præter iujustam rapinam & indè fictam possessionem, ne speciem quidem *Furis*, vel *Dominii* hic præ se ferre possit; *Naufragò* intereā non citius dimissò quām solutis expensis, etiām prò damno datō & injustā vexatione (si Diis placet) compensationem raptori reddiderit. Quod certè factum est in causa *Coloni* cuiusdam in agrō *Sommersettensi* contra *Gubernatorem* & *Societatem Mercatorum Amstelodamensium fæderatorum* ad *Indias Occidentales* Commercium excentrum quorum bona *Naufraga Fretò Sabrinianò* in terram egesta, iniquissimus Nebulo diripuisset: Adeò certè vix possibile est (strictè observatō fori more Juréque) in *Civitis Superioris Subsellii*, aut *Communium Placitorum*, vel denique in *Dominicalibus suis*, causa ad se se advocabatā (si jure id factum diceremus, quod omnino negandum est) etiam consentientibus *Judicibus* iis *Advocatisque* (nisi fortè re *Compromissâ* aut *transfactâ*) miserrimis naufragis, ubi bona sua *Dominus feudi* semel irretiret, restitutionem obtinere. *Barbarum* hoc quidem & antiquis in usitatum (meritò exclamat Bodinus) ut *cujus bona, & opes naufragio miserè perierunt, ejus reliquias ad littus ejectas diripi patiamur;* *Fus queris?* Error *Fus* facit; at si non peccatur errore, sed scientiâ, scelns est quod erroris

specie pretenditur. Non aliter *Tauri Scythia Populi apud Herodotum in Melpomene*, qui Naufragos *Iphigenie* Deæ suæ immolarent: Hoc ipsò fortè magis misericordes quod superstites eos Misériis suis esse noluerunt. At tantum abest à Jure Civili, & eō apud omnes *Gentes* recepto ut in hac causa aut ab ejusmodi *versutiis* in *Jure* Dominium *Naufragi* amitterent, ut nec ipsā præscriptione, aut usucapione, illud acquiri posse, affirmat *Favolenus* & *de acquir. vel amitt. possessione*. Privilium æquè cum personis rebūisque *Sanctis Naufragis* indultum. Itaque rectè *Speculator* ubi eos de *foro Ecclesiæ* tanquam miserabiles personas esse vult. Apud *Gracos* certè non aliter accepti; ubi *naufragium passi*, ab omni violentiâ tuti, & ad hoc velut *sacrosancti* habebantur; quos itaque, in damnum suum, attingere, aut præhendere *Religio* erat, οὐτεν αὐτοῖς πατέσθαι τὸν κόπον, ut ait *Fulius Pollux*, cui convenit illud *Euripidis* in *Helenâ*—

Naufragi πάντων ξένοι, εἰσαγόνοι γίγηται.

Genus hominum, qui ipsi sibi pro *asylis* erant, quibus aliquid, sine summo piaculō, avelli non poterat, ut ait *Ritterhusius de jure asylorum*. Neque tale quid in praxi apud antiquos. Imò sublevari *naufragos*, è *Fiscō* & publico aerariō solitos author est eruditissimus *Casanbonus ad Theophrasti Characteres*. Quod etiā intèr alias Gentes non infuetum: Et publicis Sanctionibus hoc fieri jussérat *Theodosicus Gothorum Rex*, ut narrat *Loccenius* è *Cassiodorō*. Apud Romanos veteres, etiā cùm viatico in patriam remissi. *Seneca lib. 4. de Beneficiis*. Ignoto *naufrago*, *navim*, quā revehatur, & *damus* & *instruimus*: *discedit ille*, *vix notō salutis authore*, & *nunquam amplius in conspectum nostrum redditurus*, *debtiores nobis Deos delegat*: *interim nos juvat sterilis beneficīi*

ficiit conscientia. Idem apud Græcos solitum apud apud eundem habemus, Cap. 37. Exemplo in Milite Philippi Regis stabilitum: Verba haec sunt — *Philippus Macedonum Rex habebat militem manu fortē, cuius in multis expeditionibus utilem expertus operam, subinde ex prædā, virtutis causā, donaverat, & hominem vñalis animæ, crebris auctoramentis accendebat: Hic naufragus in possessionem cuiusdam Macedonis expulsus est; quod, ut Macedoni nunciatum est, accucurrit, spiritum ejus recollectus, in villam suam transtulit, lectulō suo cessit, afflictum semianimēmque recreavit, diebus trigintā impensā suā curavit, refecit, viaticō instruxit: Quem autem audiamus; Ingratum, & ipsius Philippi iussu eā de causā posteā, fronti inustum notis Ingrati Hospitis; ut ibidem videre Lector possit. Ita hoc non homini & restituendo, sed humanitati datum.* Neque unquam, nisi inter Barbaros, fieri solitum, quam ut omnimodo, saltē humanitatis causā, naufragis subveniretur, ait Bodinus: Quid ergo nos Angli inter illos? Certè (nolle dicere) adeò uitata ut nec ruborem suffundant Colonis nostris Maritimis hæc facinora. Quid? quod blasphemari, Deum ipsum, velut in partes, vocant & bona ē Naufragiūs rapta, inter Dīs dona, annumerant? à Cœlo (sct.) dimissa & Providentiā divinā, auxilio impiis & ignavis Nebulonibus, qui huic solummodo prædæ vacantes, non aliter atatem conterunt: Quin & eō audaciæ ventum est, ut *Commissarios* (à *Judicibus* deputatos) de Factō prō more inquirentes, & bona naufraga, lite pendente, in usum aut *Reipublicæ*, aut *proprietariorum*, usq; dum de jure constiterit, in sequestro deponentes, ubi aut manuum injectione, aut aliter contrā prædatores hosce procederent, (si contumeliis minisq; non possint) certe apertā vi pellerent; quasi in hac causā, ad defensionem

fensionem communis rapinæ, tanquam prò aris & foris, nòn armari nefas esset: ipsis *Fusticiariis* (ut vocant) aut *Vicecomite* inhumanæ multitudini contrà ire vix demum ausis; dignum certè malum, quod summâ *Principis*, aut *Magni Conventus* authoritate severissimis edictis coeretur. Sanè nòn defuere, severitate suâ, in hac causâ, leges *Civiles Romanorum*, perstricto sapientiis ab iis, ferali illô prædandi more, poenâque debitissimâ hujusmodi scelerum authoribus, ubique præscriptis. In *Edictô Prætoris ad de Incend. ruinâ: Naufrag.* In eum qui ex incendio ruinâ, Naufragiô, quid rapuisse recepisse dolô malo datur, damnive quid in his rebus dedisse, in quadruplicem in anno, post annum, in simplum judicium dabo. Et *Antoninus Imperator* (idem quem suprà Seldenus fautorum hujus rapinæ voluit) ad hoc *Edictum Liberos quidem fustibus casos* (ait) in triennium relegabis, aut si sordidiores sunt, ad opus publicum, ejusdem temporis dabis: servos flagellis casos ad Metallum damnabis, &c.— Nec minori severitate vindicatum sub *Claudio Imperatore*, è *Scribonio Largo* apparet, cap. 231. Ponémus quô stigmata tolluntur, & infrâ.---Etenim multis hæc calamitas accidit, ut *Dispensatori Sabini Calvisi* (Potens ille sub Claudiô) *Naufragio* in ergastulo deprehenso; quem *Tryphon uno Medicamentô* liberavit — Literas fronti aut faciei raptorum nostrorum veteres illo ævo inure solitos hinc satis constat. Talia autem *Epigrammata* sive verba inusta, quæ culpam demonstrarent, *Lipsius* ait *Electorum lib. I.* notis candardi ferro impressis atramentô desuper infuso; exemplum ponit in servo fugitivo aut fure, quibus inscriptum ait, *Cave à Fugitivo, Cave à Fure;* Quid nî & hic *Cave à Naufragiorum raptore?* non ineptô sanè supplicio quod crimen ipsum cum personâ denotaret. Quô forte illud spectat quod nos hic titulo citato *L. 8^{ua.}* ubi ut de latroni-

Latronibus (quibus & hodie apud nos hæc poena,) gravem sententiam dicere Praeses iubetur: Cui bonorum omnium Publicationem addidit Fredericus Imperator ; sublatâ penitus omnium locorum consuetudine, quæ sanctioni huic adversaretur in perpetuum. *l. Navigia.* *Cod. de Furtis.* Et *Marcianus Furis-consultus*, *l. Ejusdem* §. Item is *l. Corneliam de sicariis*, eum qui *Naufragium* (ita liber meus , quanquam alij et forte melius *Naufragum* habent) suppresserit ; lege *Cornelia* hæc , & *Senatusconsulto puniendum* respondit. Pœnam autem istius legis ipse descriptis §. 5. *l. eadem*, Insulæ deportationem , & omnium bonorum ademptionem : sed solent (ait) hodiè Capite puniri , nisi honestore loco positi fuerint , quam ut pœnam legis sustineant. *Humi*lores enīm solent vel bestiis subjici , alios verà deportantur in insulam . — *Manucius lib. de legibus Romanis*, aquā & igni interdictos vult ; Adeò non modo consortio hominum exclusi hi latrones , sed nec vivere digni existimabantur. *Loccenius*, *suspendium* additum ab aliquibus *Gentibus* author est, *lib. 1. de Fure Maritimō*, ut suprà. At verò qui *clavum* vel *asserculum*, vel *zðia* aliqua è *Naufragio* abstulerit, rerum omnium nomine tenetur *Senatusconsulto Claudio* §. 8. *l. 3. ibid. de In*cend.ruin. &c. Quid? quod & ipsi spectatores non prohibentes aut absterrentes, antiquitū inter reos habiti? *Trachalio* iterū in *Rudente de vidulō illō raptō*.

— nām quī minūs,

Si veniat nunc Dominus cuius est, ego qui inspectavi procul,

Te hunc habere Fur sim quam tu ? —

*Quæ non nisi Fure illō inspecto a Plantō procul du*bio *Trachalioni* posita: Unde etiā est, quod nec inter-

venire naufragiis colligendis aut militem aut privatum
 aut libertum servumve Principis nisi rogatos caustum est
 §. hoc 7. ibidem: Et expresse ad hoc l. 7. è Callistratō
 l. Questionum. Ne quis extraneus interveniat naufragiis colligendis, multis fariām prospectum est atque hoc, ut
 Antonini suprà recitatum rescriptum valeat, tit. eodem l.
 fin: l. fin. licetque unicuique naufragium suum impunè collige,
 &c. - Harderwicensibus hoc provisum a Danorum Rege
 An. 1324. ipsum Diploma testatur apud Boxhornium —
 Item si alicubi infrà Regni Nostri Terminos naufragium
 passi (Harderwicenses) fuerint, Advocatus Noster (fiscalis)
 seu aliquis alius cuiuscunque conditionis existat, ipsorum
 bona nullatenus impediatur, vel se de ipsis nullatenus
 incunclet (i. e.) sollicitet) quandoquidem ipsa bona per-
 sonaliter per se vel per alios quos ad hoc concessum vel con-
 ductum habere poterint, valeant de naufragiō liberare. Quod
 quam procul a moribus nostris hodie sit, utinam nos
 Angli nesciremus. Certè verum hic videtur quod dici
 solet, quot spectatores tot Fures. Quod cùm a Vili Mul-
 tidine aut è face Populi (ut fatemur) plerumque fiat:
 tamè & Dominorum feudalium, qui à raptoribus postea
 prædam agunt, & ipsorum Magistratum aliquali culpæ,
 aut saltē negligentiae imputandum est; Cui malo oc-
 currebant olim Honorius & Theodosius Imp. l. de submersis.
 Cod. de Naufr. ubi postquam Nanfragiorum raptore, ar-
 bitrio Judicis, multandos, removendos, proscribendosque
 jusserant; pñnam etiam Judicibus & Magistribus neg-
 ligentibus inflxere. — Adeò omnibus modis, contrà ra-
 pinas halce, lege Civili Romanorum, & Jure Gentium pro-
 visum est. Nec minuscontrà hujusmodi latrones sicut
 Ius Canonicum, ubi præter interdictum Concilii Lateran.
 Bulla Cœ. & Domini fulmine Excommunicationis Pontificie,
 eos

eos ferit, qui naufragorum bona sibi rapiunt, quocunque in Mari, & qualicunque obtensō Jure, ut ait Seldenus loco citatō. Ita etiā Caput Excommunicationis Tit. de Raptoribus. Decretal. l. 5. quod illos qui Christianos naufragium patientes (quibus, secundam Regulam Fidei auxilio esse omnes tenentur) damnata cupiditate spoliant rebus suis, (nisi ablata protinus reddiderint) ipsō factō Excommunicatio esse jubet. Cui addi possunt Constitutiones Criminales Caroli 5ti ubi ejusmodi Consuetudines tanquam Corruptio & irrationabiles annullantur, cassantur, & in perpetuum tolluntur, ut ait Andreas Gail. Observat: Prædicar: lib. 1. observ. 18. ubi etiā suō tempore affirmat, è Camera Imperiali, (in causā Consulū Civitatis Hamburgensis contrā Duces Holſatiae) adversus hujusmodi Consuetudines virtute Constitutionis Frederici Prædicti. l. Navigia. Cod. de Furtis. Mandata, sine Clauſula, decreta fuſſe, ea ratione, quod Princeps, removendo malam consuetudinem, inhabilitet quoque statuentes in Contrarium; ad quod etiā Baldum citat Ju. l. 3. §. Divus &c. de sepulcro violatō, et alios. Quibus conſentiant LL. Scanica LL. Luticae Danicae, Norwegicae, Præſſicae, & Belgicaeque, quas omnes citat Loccenius loco prædictō: Quibus debet quaſi ratio & Complementum harum omnium apponi Lex Squandō. Cod. de Naufragiis ad Dominos Feudi & Fiscum dirigendos; quanto (at) heu! quam fruſtraneo) moderamine, eos erudiens? Eccē eam e Rescripto Autonini noſtri omni comitate, & modestiā (quam pathetice!) alloquentem, quiſi (ſi non authoritate & Imperio tamē) ratione & misericordiā ducendos voluſiſet.— Si quandō Navis Naufragio expulſa fuerit ad littus, vel ſi quando aliquam terram attigerit, ad Dominos (non fisci aut feudi, (auditio?

led) navis & mercium) pertineat: *Fiscus mens* sese
 non interponat; quod enim *fus* habet *Fiscus mens* in aliena
 calamitate, ut de re tam luctuosa Compendium sectetur? — Frustrà hic aliquis *Glossas* & *Commentaria* re-
 quirat; quasi de industriâ hic, ob optimò *Imperatore*,
 denudatô & aperto sensu, ut omnes intelligent. Et
 sanè quām procùl hæc ipsa ab æquitate *furis* arceri
 voluit ipse *Imperator Justinianus* videre possimus,
 cùm etiā de occasione miserabilis eventus itâ strictè
 caveret, l. 10. *Ibid.* ex *Ulpiano* l. 1. *Opinionum*, — Ne
Piscatores, aliive, nocte lumine ostenso, fallant *Navigantes*,
 quasi in portum aliquem delaturi; eoque modo, in
 periculum naves, & qui in eis sunt, deducantur, sibique
 execrandam prædam parent: hocque *Præsides Provincia*,
 (ait) *Religiosa constantia efficiat*: Neque *Præsidi* solum,
 hæc navigantium & naufragorum curâ mandata est;
 ecce & de Postfacto, *Divum Hadrianum Edictum* præcip-
 pientem, ut hi qui juxta littora maris possident (i. e.)
 domini feudorum) scirent si quando *navis infixa* (itâ
 enīm omnino corrigendus hic locus, & pessimè ij qui
infixa, legunt) vel *fracta*, intrâ fines agri cujusque
 fuerit, ne *Naufragia* diripiantur, alioquin in ipsis, *judicia*,
Præsides, his qui res suas direptas queruntur, reddituros, ut
 quicquid probaverint ademptum sibi *naufragio*, id à posse-
 soribus (sct. *agri circumiacentis*, ut *suprà*) recipient.
 Quid dicitis nostri, ubi has leges redivivas videbitis? O
 quām optandum inter vos, non aliter in desuetudinem
 pessimi moris abituros! verè *Neptuni filios* (ut ait *A-*
gellius) *præ quibus Mare malacia est*, & ipse tempestates
præ fove seßitali — At verò ne morâ, & tædio litium
 & judiciorum, absterreantur miserrimi *actores* (ut ho-
 diè fieri solet) jussit etiam *Imperator* — ut *facilior sit*
pro-

probatio hujusmodi admissi, eos qui passos se hujusmodi queruntur, adire Praefectum, & apud eum testari, reosque petere, ut pro modo culpe, vel vinceti, vel sub Fidejussionibus, ad Præsidem remittantur. — Sct. specialiter hoc naufragis indultum; ut actor, reum ad Judicem suum trahat; ut notat hic Accursius. Sed & ultrà hic leges, à Dominò possessionis vel Fendi, in quibus id admissum dicitur, satis accipi præcipunt — Ne is cognitioni deficit qui auxilio voluit &c. fin: Ibid. Plura hic addi poterant de foro et processu executivō, (ut loquuntur) qui velo levato, summarius, & citrā strepitum Forensēm; de Testibus & modo probandi, quæ supra attigimus; de salariis & Mercede, tām pro custodia, quām pro requisitione bonorum naufragorum, urinatoribus, inquisitoribus, aliisque debitiss; de pœnis etiām subductorum, fraudantiumque miserabile depositum, quæ apud Bartolūm, Baldūm, Zafīnum, Gothofredūm, & omnes paſſim DD. occurunt; quæ nos omnia de industriā omisimus; cūm hic non tam Edictorum severitate, quam solenni & seriā executione opus sit

— (nām quid horrendas juvet
Sancire leges, quæ, velut rubigine
Constrictus ensis, aut inusū torpeant,
Aut despiciatū?) —

Ad quam itaque adhortandi sunt magistratus, Judicesque, ne tandem, ubi

— animos à criminē sumunt, pro deploratō habeatur hoc malum, & vetustate corrororatum Medicinam respuat; quemadmodūm Andronicō Imperatori (apud Nicetam Choniatem) aulae Proores persuadere volebant; exemplo ab eodem ductō, qui non inutilibus literis & Edictis, sed ense ferro, recidendum

[36]

hoc malum jusserrat: quod inhumanum & impium Loccen-
nius, contra Charitatem Andreas Gail, ferocem injuriam
Petronius, Grotius rem injustam, meram injuriam & dedecus
Gentis vocant; quod etiam nos æterno silentio obvo-
lutum optamus, imò vovemus, nòn aliter nisi cum ipsis
tenebris, Deinde Orchiō resuscitandum.

De

De origine & Jure
REPRÆSALIARUM
Exegesis.

Repræsalia est potestas impignorandi contrà quem libet de terrâ debitoris data Creditori prò Injuriis & damnis, ait Mynsingerus observat: l. 6. De ipsâ definitione haud inter juris consultos lis est. Pro verbô barbarô & a *Fure Romanô* prorsus alieno *Doctores* magis appositum substituere laborent, singuli pro suâ sententiâ. *Budaeus* in l. aut facta §. eventus Cap. de *Pænis in uxori* sive pignorationem dici vult e libro 6. *decretal*: loco satis noto. Huic assentit *Jacobus a Canibus* Tractatu de *Repræsalis* ad textum citatum. *Covarruvias* 2. parte *Relectionum* §. 9. ut praxin Juris ipsius in *adversariis* veterum invenit, ita & verbum ipsum non malè covenire probat e *Julio Polluce* l. 8. τετραδικῶν ἰμποτάτων. verba Pollucis hæc sunt. Αρδηστέλλεται, έταν τις τος ἀδρούντος καταβύργειας, ὡς τυπος ἀπαίτη, μὴ λαρυγγόν γένεται ἐπειδή οὐδεὶς θύγατος ἔχει τὸ τριτον απαίτειν. Et Tarquinij, Consules Romanos cum *Claliam* & virginibus cæteris Regem *Etruscorum* adeuentes aggrediuntur, ut Ipsi eorum Corpora pro pignore bonorum a *Romanis* ereptorum

rum detinerent. apud Dion. *Halicarnassum* l. 5. Her-
molaus Barbarus *Clarigationem* dici vult, & *Clarigatum*
Plinius, lib. 22. Cap. 2. expōnit res raptas clarē repeti-
tum, quemadmodum etiā sumitur apud *Livium* lib.
8. non multum a sensū nostro. *Zafius ad legem* 2. §.
ita leges quādam, " de Origine Juris. Ita cum illis iuxta
sensit, ut indē jus ipsum ab antiquis Romanorum legibus
deduxerit ; quod iniquē ferunt qui *Bartolum* sequuntur,
& novitium morem volunt e receptā verū haud genu-
inā *Bartoli* interpretatione in apparatu ad *Traetatum*
de Repræfaliis, ubi haud frequentes fuisse, ait vir Con-
sultissimus, tempore quo vigebat Romanum Imperium
Imperatore tanquam summō Monarchā. & Judice om-
nia moderante: verissimum hoc sanè; quod tamen nec
Antiquitatī Juris nostri derogat. Quid enim? si materia
Repræfaliarum infrequens erat propter universalitatem
Imperi, ultra quod nemo appellaret. Certè non indē
argumentum diruto vel nondum stabilito universali illo
Imperiō non obtinuisse ; Imò receptum passim intēr
Antiquos hoc Jus testantur ea quæ passim habemus.
Apud *Homerum* 11. *Iliados*, Detentis ab *Elidensibus*
contrā fas & aquum qui ad Certamina venerant, equis
patriis Curribusque

Νεψικοντα βασιν εγίας τοια πέμπτοια
Τοια συν σύλλογα τοις αιμάτια πλατεῖς είχαν
Ιππός δὲ ξενίδες ἐγίλε γε τηθύντα

Nestorem abegisse longa narratio est. Apud Dion. *Ha-*
licarn. Roman. Antiqu. l. 8. Romanorum Naves precibus
Tarquiniis ab Aristodemis Cumis detentæ donec a Civili-
tate quæ eas miserat bona sua Tarquinij reciperent, quæ
a Populo Romano injustè Publicata dicebant. Et constat
tam

tam ex *Eutropio* quam *Galfredo Monemuthensi*
 nostro *Caium Carausium Rome* (etiam sub imperio Ro-
 mano) a *Diocletiano & Senatu*, contra *Frances & Sax-*
ones Mare Britannicum infestantes, hujusmodi potesta-
 tem impetrasse — & Cum *Chartis sigillatis* (verba *Mo-*
nemuthensis sunt) in *Britanniam* abiisse, diuque jus
 illud exercuisse, donec prædâ sibi soli retentâ, a
Maximiniano iussus occidi Regnum occupavit, ab *Alecto*
 socio suo demum extintus. Ultimis hisce seculis, usita-
 tis non est quod dicamus; adeo obruimur libris, tractati-
 bus et exemplis in hac materiâ: Et *Baldus* formam li-
 terarum à Duce *Venetiarum* contrâ *Magnum Dominum*
Galeotum de Malatestis dignam putavit quam *Consilis*
 suis infereret: Neque verbum contrâ *Bartolus*, nisi ubi
 sub eodem & Communi Judice vel Imperatore absque
 vi & armis obtineri posse justitiam arbitraretur; Et quid
 opus Hic remedio extraordinario? Certum est subditos
 (de quibus hic *Bartolus*) executionem injuste *Sententia*
in eos vi impedire non posse ob Imperij in ipsos efficaciam;
quod tamen exteri Ius habent, ait *Grotius*. Et vim qui-
 dem fert ius Repræsalarum, non nisi ab iis quibus su-
 prema potestas est, concedendum. Adeò supponimus
 hic duo Territoria dominis distincta supremis utrisque &
 æqualibus, datum, Justitiam requisitam, com-
 pensationem non redditam. Inde quid n*Repræsalias con-cessas?* Breviter docere Jure Ita concedi posse instituti
 nostri est. Proferuntur tamen è contrâ leges non pau-
 cæ; Quæ expressè volunt *Neminem teneri ex facto alieno*.
 Illæ præsertim *Ne uxor pro Marito*: *Ne filius pro patre*
 è *Codicè*: & Imperator *Novellâ 52. In honestas pignoratio-*
nes & odibiles super his exactiones vocat. Deinde *equita-*
ti Naturali contrarium dicit Imperator Zeno (l. unica ut

Nullus ex Vicaneis) pro alienis debitibus alios molestat: quod etiam 6. Decretal. confirmat cap. *Etsi Pignorations*, ubi *Repræsaliae* tanquam graves legibus & æquitati naturali contrariae prohibentur. Denique, præter restituitionem ad quadruplum (quod leges inculcant) Imperator in Authent. sanxit, Ut ipse *Judex Provincie* (qui (viz.) *Repræsalias* concedet ita *Glossa* ad locum) omne accidens *damnum lassis medebitur*, & *suppliciis* subjectus exilio tradetur, & *Consiliarius ei simile sustinebit supplicium*, si factus a *Judice* contrà *leges in scriptis* consentiat. Adde quod ad Praxin hodiernam autor est *Andreas Gail.* lib. 1. de *Pignorat. observat.* 3. Imperatorem Romanorum non solere concedere *Repræsalias* ob denegatam iustitiam, vel aliam ob causam, et si hoc sape petitum meminerit, idque eo fine quod in concessis *Repræsalitis* pugna quadammodo offertur, unde bellum sequitur, quod infinita secum trahit incommoda, & latrociniis & publicis scandalis quam aperit, quibus Princeps ansam præbere non debet. — Hac & multa alia contra *Jus Pignorationis* ex utroque Jure afferuntur: quæ quanquam pro parte vera sunt, tamen *Jure Gentium* voluntario induci potuit, & *inductum* apparet, (ut optimè vir Clarissimus Hugo Grotius lib. 3. de *Jure Belli & Pacis*) ut pro eo quod debet præstare Civilis societas aut ejus Caput, sive per se primò sive quod alieno debito ius non reddendo se quoque obstrinxerit, pro eo teneantur bona omnia Corporalia & incorporalia eorum quæ tali Societati vel Capiti subsunt. Itaque non male Bartolus in 1. illam satis notam, *Jure evenit ut quod quisque ob tutelam Corporis sui fecerit illud jure fecisse existimetur.* Corpus (inquit) intelligo, sive loquimur de uno individuo, sive de uno Corpore mixto, unde ob Tutelam unius Civis potest Civitas concedere *Repræsalias* si *Justi-*

Justitiam non reddat pars adversa.

— *bello cogendus & armis*
In mores hominemque Creon. —

Quibus tamen uti non liceat quamdiū per Judicium
 iūs tuum possis obtainere. Cicero *Officiorum lib. 1. Belli*
equitas sanctissimè Populi Romani Faciali Fure præscripta
est, ex quo intelligi datur Nullum bellum esse Justum nisi
quod rebus repetitis geritur, & antè denunciatum sit. Quod
etiam in Bello minus solenni & privatō nostro sive pigno-
raticio verum est. Nam quoties pro re una res alia, aut
pro debito res debitoris invaliditur, multoque magis, si res eo-
rum qui debitori subditi sunt occupare quis velit, interpel-
latio requiritur, quā constet alio modo fieri nequire, ut
nostrum aut nobis debitum consequamur. (Grotiū verba
sunt loco prædicto.) Neque legitimum esse armis ire ad-
versum eos, qui verbis & judicio litem finiendam offer-
rent, ait Archidamus apud Thucydidem.

Extrema primò nemo tentavit loco.

Via ordinaria Juris justitia poscenda ; quid si frustra ?
Ipsum se Populum illaquearc, qui cum possit atque etiam
debeat suos in Officio continere, hoc facere neglitit ma-
lè ait Ablericus Gentilis de Fure belli lib. 1 Cap. 1.
 Et quæ scit admonita universitas, potestque per suam
 jurisdictionem prohibere delicta suorum, in crimine erit
 si non prohibet. Quid autem si ille qui damnum dede-
 rit aut Patriam deserit, aut intra Terminos universitati
 subditos inveniendus non sit ? Certè aliter se res habet,
 nec teneri universitatem quæsitò ab Hollandis qui co-
 dicillòs prædarum ab Hoste agendarum quam plurimis
 dedissent, quorum aliqui Anglos amicos deprædassent,
 desertaque Patriâ Mari impunè vagarentur, ex facto ju-

judicasse sese idem Grotius ait l. 2. Cap. 17. Hic tamen debere Rectores noxios illos dedere quandocunque reversos, interim in bona eorum Jus reddere & Codicilos revocare: Tenetur enim universitas pro delictis successivis ubi non prohibet cum possit: Et mora etiam illis in culpâ est. Illatum Messeniis bellum a Lacedæmoniis ait Pausanias quod imperfectorem quendam postulatum, cum in eorum potestate esset non dederent. Et Henricus 7. Angliae Rex, contra Philippum Archiducem ejusque subditos Repræfalias concessit, bellum mox denunciaturus quod Perkinsium Impostorem, & violatorem Juris Gentium per Legatos requisitus non dederet. Quo casu αἰφάνειοι κλέψει, ή δέσποιν στρατηγοις. Haud ita tamen ubi contra Jus privatum tantum, nec graviter peccatur. Itaq; optimè Bartolus vult ut sit grave damnum & dignum remedio extraordinario. Ab omnibus Draco vituperatus qui pro quovis delicto sanguinem & vitam poscebat; dictus indesanguine non atramento leges scripsisse, ut Idem Gentilis. Publicam adeò & Gravem injuriam esse oportet: quod tamen sese extendit non solum ad delictum Facti, sed & non facti, quod fit cum universitas negligit Factum privatorum emendare. Nec injuste; Nam cur non se congregat & emendet? ait Gentilis; aut sic erit in potestate universitatis culpam semper & bellum effugere? Bene Romani cum Saguntum Hannibal expugnasset, legatos Carthaginem miserant sciscitatos Publicone Consilio id fecerit, non ante bellum indicentes, quam ipsi publicum affirmassent: At vero quid si negassent? Satisfaciendum erat Romanis pro damno dato de quo agebatur, aut deditione ejus qui deliquerat: alioquin delictum ratihabuissent, & privatum Hannib. delictū Carthaginem censendum. Ἰστοι τῶ πλημμελεῖη, τὸ μὲν κω-

λύτραν τος πλημμυράντας. Damnatos ab Amphictionibus Scyri-
os Plutarchus refert, quod ad inhibenda latrocinia &
Pyraticam ea quæ deberent remedia non adhiberent.
Ita & Jure Civili tenentur domini pro servis. Lege
Fabiâ in Dominum animadvertisit, si servus Domino
sciente aut ratum habente alienum servum subduxerit.
Ita Parentes pro Filiis quos in potestate habent, & Reges
pro subditis. Apud Livium l. 1. Propinqui Regis Tatii
Legatos Laurentium pulsant, cum q̄ Laurentes Jure Gentium
agerent gratia suorum, & preces plus potuere:
igitur illorum Poenam in se vertit: ita viciſſim.

Quicquid delirant Reges plectuntur Achivi.

Et non immeritò ait *Grotius*. Ipsorum enim erat co-
gere Agamemnonem ut sacerdoti filiam redderet —
(Rogare aut persuadere certè erat: de coactione *Grotij*
nisi in æquali potestate nobis non constat) — Sed
Criminis Participem & poenæ esse æquum est. Fit
autem Particeps præter illum qui per se & *auxilium* dam-
num dedit, qui consensum adhibet, adjuvat, aut recep-
cum præbet, etiam negativè, ut diximus, qui cum vetare
deberet, aut opem contra ferre, id non facit; insolidum
singuli, qui à causam ad actum dederunt modis quibus
diximus, qui itaque ab ipsis quanquam non patrantibus
processit. Neque tamen temerè hæc vindicanda sunt.
Methodum Jus dedit, ut privatim primò & viâ ordi-
nariâ (ut diximus) Jus suum quicque debitè per-
sequatur. Quod cum non fieri Boyssius legatus Gal-
licus quereretur apud *Elizabetham* Angliæ Reginam, di-
ceretque Codicillos Navibus & mercibus *Gallicis* capi-
endis concessos, non interpellato Rege suo: illa publi-
co *Edicto* increpitis iis qui ipsi fraudem fecissent eos om-
nes exemplò revocavit. Idem quod pluribus vicibus

in induciis Sueo - Polonicis , ternis int̄ Henr. 7. predictum & Philippum Archiducem Austriae solenniter cautum est. Post hanc requisitionem , si justitia non fiat *duobus iuris non adivixua*, (ut Polybij verbis utar) & quod unius injuria erat totius Populi habetor ; Inde Princeps potestatem faciat læso subdito suo a quibusvis illius exteri Principis subditis suum requirere, iisque & bonis eorum manus injicere, donec ad summam erectorum satisfactum sit. Recte autem diximus a læso Principe sive supremam Potestatem adeundam ; Bella enim magis minusque solennia inter æquales : neque qui jus supremum non habet hoc remedio uti potest. Unde illud est quod ait *Andreas Gail* loco supradicto *Imperatore non gravatè concedere solere subditis & Civitatibus Imperij privilegia contra hujusmodi Repræsalias a statibus (sct. sibi subordinatis) concessas, etiam sine causa cognitione.* Non injustè. Quid enim ijs hic opus est ? Imperatore Judice æquo,communi & Supremo, implorando, apellantando ? Questio tamèn hic erit quando dicetur *Justitia denegata ? Respondit Gentilis ; non solum si intrà tempus idoneum obtineri nequeat, verum si in re minime dubiâ contrà fū fasque Judicatum sit ; cum authoritas judicantis non idem in exteris valet quod in subditos.* Romani justum non putarunt quod *Tenca Illyriorum Regina* respondit, curaturam se ne injuria publicè Romanis inferretur, privatim illis prospicere sui mōbris non esse : Et respondebunt Romani, morem sibi etiam esse jūicare privatim læsos, daturosque operam ut cogeretur illa mōres suos emendare : Satis acriter ; Habuit tamen Teuca hic quod sibi imputare debeat rationibus supradictis. Neque suos hic Romani ab Illyris læsos deserere potuerunt publicēmissos ut *Commeatum emerent, eundem etiam*

etiam in usum publicum. Quia tenetur Civitas (ait *Baldus Conf.* 106.) Civem a se peregrè misum publicè defendere: Et Bartoli regula est, Quando Princeps non vult revocare sententiam in favorem sui ipsius in justè a se latam, tunc debent concedi Repræsaliæ, & læsus capere personas & bona lædentium, & ducere ad Judicem suum, ut de iis læso satisfaciat. Methodo a Jure propositâ; nec finè Necessitatè, ut qui Repræsaliis concessis utatur, ubi res aliquas earum virtute ceperit, Judici suo consignandas offerre debeat, & in præsentia sui ipsius aut saltè personæ publicæ prædam in Tabulas referre: *quam si non omnem professus fuerit, & inscriptas aut occultatas merces postea Iudex invenerit, Publicatione navium tam capientis quam captæ pœnas dabit.* Ita *Loccenius de Jure Maritimo lib. 3. Cap. 4.* Quod etiam constitutum legibus Wysbiensibus author est. At vero non omnes aut res aut personæ hic capienda: exempti Legati Ecclesiastici, Academicæ, & eorum famuli, euates ad Nundinas Mulieres, infantes, alijque qui in jus vocari non possunt, quos omnes recenset *Martinus Laudensis, Tractatu de Repræsaliis.* Etiam in Petentibus, sive læsis capacitas requiritur; ut sint subditi concedentis, & sub protectione ejus tempore injuriæ illatae. Neque enim advenæ petere possunt, aut qui in alieno Territorio domicilium sibi (nisi iussu aut permisso publico) statuere: Ratio datur a Bartolo; *Quia qui non subit onera civitatis, non debet esse particeps Commodi.* Dunquercanis qui Regi Hispanie iuberant, a Gallæ Rege Franciso I. literas Merqua (ut vorant) contra Anglos concessas prætextu injuriarum illatarum, legatus Angliae queritur apud Camdenum *Annalium* parte I. Desiderandum porro in Principé concedente, ut habeat

habeat plenam scientiam de certitudine Facti injuriæ illatae, Justitiae requisitæ & denegatae; Magnum hoc nec omittendum. Et frequentes nimis esse hujusmodi pretensiones, quotidianæ deprædationes nimum testantur: Quibus inhibendis adhortandi suarum *Principes* ut non nisi deliberatè & pacatō animo hoc Jure utantur; ne tandem pejus morbo remedium sit, & privatum lucrum sive Commodity cædibus & sanguine suo luat Respublica. Ea ratione puniri qui contra limitationes prædictas peccarent, amissione Juris, & in quadruplō, cum damnis insuper & interesse ait *Jacobus a Canibus Tract.de Repres.* Gravi poena haud tamen immeritâ cum ex hac calamitate bella, ruinæ, vastationes & incendia sœpissime oriuntur. Ad leges autem & rationes contra allatas respondent *DD.* Non hic (ut obijcitur) teneri unum prò aliô: cum (ut diximus) universitas injuriâ aut negligentia suâ culpam alienam jam propriam fecerit, nefasque hinc expansum omnes singulos que ejusdem universitatis afficiat *Dist. 45. Cap. sed illud. Dist. 86. Cap. Inferiorum ibid. Cap. facientis.* &c. ad l. *Aquil. l. si servus 2. §. si fornicarius.* Neque locupletari alieno qui repræfatus uteretur, cum ab his quos capturus est socijs eorum qui damnum dederant & eidem Juri obnoxii, suum solummodo & quod erit anteâ ereptum consequatur præsertim captus pro alio virtute codicillorum remedium haberet aut e Publico, aut contra eum pro quo exactus est, ut notant *Bartolus*, & *DD.* in l. 2. ad finem & de verb. obligat. Non alia ratione autem *Represalias* odibiles *Zenonem Imperatorem* vocasse, quam quod ejusmodi capturæ fierent, ubi ad supremum *Imperatorem* recurri possit (ut supra diximus) & prohibitum sit regulariter, unicuique ubi superior adiri potest

test sibi ipsi vi & armis providere. Quare nec duobus, quanquam Nobilibus, *Fendatariis* licere contra se invicem ulla de causâ *Repræsalii*s uti ubi Communem *Dominum* appellare liceret, non enim ibi Jus & Capturam esse; sed Pyraticam & deprædationem: Quas ea ratione sub notione *Repræsaliarum Lex* illa in *Authent.* supra recita ta poena quadrupli & exilio ulcisci voluit. Nec immo ritò *Judici Provincia*, a *Cæsare* delegato *Cæsarem* hic excercitio *Meri Imperij* & supremi Dominij interdixisse, nisi & sibi parem, id est *Imperatorem* constituere voluisse. Ad Praxin *Imperatorum Romanorum* sive potius *Germanorum* ab *Andrea Gail*, ut ait, observatam, certe parum est quod dicamus, cum paulo inferius ibidem se ipse exposuerit, & a *Statibus Imperij* aut contra tales petitas *Repræsalias* istas ingenuè meminerit; Neq; aliter fanè interpretandus est: cuius tamen *Praxis* si qua esset, fortè alia & *Politica* ratio delitescit; cum enim nec regulares fit contra inferiores subditosve *Repræsalias* concedere, Imperator autem ipse Reges aut potestates hic nullas sibi pares agnoscat, hodieq; disputent *Jurisconsulti Imperiales* an *Reges Hispaniæ, Franciæ*, cæterique qui olim ab *Imperio Romano* defecerint *Fendatarij* Imperatoris adhuc non sint aut saltem esse deberent. Frustra autem hærere quod è *Fure Canonico* appositum est, cuius præcepta cum tantum in ordine ad *Spiritualia* constituta sunt, rationes belli pacisque non nisi cursim & irregulariter attingunt. Certe viros Pacificos, & libris suis sacrificisque intentos, cum vix aliam *Civilis Politiae* rationem approbarent quam quæ a *Theologis suis* aut *Romanis Pontificibus* dilaberetur, ubi eos viderent in genere contra bella, contra rixas & discordias Christianorum passim declamatate; hunc etiam Pignorandi modum, quasi discordiarum earundem fomi-

rem, quòd & statum Ecclesiasticum etiam parum forte promoveret, aversatos fuisse. Ut cunque est: contrà utrasque *EL.* invaluit firma satis diu & omnium gentium consensu recepta consuetudo, quæ ut *Jus Repræsaliarum* admisit, ita admissam approbavit, approbatamq; pro lege habuit & observavit.

FINIS.

ERRATA.

IN Tit. lege brevissim. Pag. 2. l. 4. lege 'Evanis', p. 4. l. 11. lege rapti,
p. 6. l. 23. lege incepsum, p. 8. l. 18. lege Galilmo', p. 9. l. 18. lege cum
non omnino, p. 12. l. 15. 16. lege (ut fatemur) ab, p. 11. l. 4. lege inhaerent
quis, p. 12. l. 27. lege 1443. Ib. l. ult. lege iaventu'is, p. 16. l. 8. lege sue,
lb. l. 10. lege annuitium) se, Ib. l. 22. lege & senescalis, p. 18. l. 19. lege
no'ri, qui. Ib. l. penult. lege civili' tunc, p. 20. l. 30. indicauit le. judicavit,
p. 23. l. 19. lege Antonianian, p. 27. l. 6. lege facinoris, p. 30. l. 1. foru' l. sociis,
p. 31. l. 15. lege verò, p. 32. l. 7. dele repetitum l. fis. Ibid. l. 19. le. Multiudine,
p. 33. l. 22. dele &, Ib. l. 26. lege (at, Heu? p. 34. l. 14. lege Presidis, p. 35.
p. 35. l. 8. lege praecepsit, Ib. l. ult. lege litris, p. 32. lege agebatur, deditio'ne
lb. l. 31. lege Hinibalis, lege necessitate, p. 46. l. 24. lege erat, Ibid. l. 25. lege
præserim cum captus, p. 47. l. 17. dele enim, Ib. l. 24. lege oppositum, Ibid.
l. penult. lege declamitare.

*Cetera, velut punctula, notas adverbiales, commuta, &c. que Lectioni occur-
rant, aut omissa, aut ex superabundanti inserta, nos sanc' omisimus, ne in molem
hic tabula excrescat; ipse autem Lector inter legendam, facile emendare possit.*
